

виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21.08.1998 № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0637-98> (дата звернення: 02.09.2022).

7. Інструкція про порядок приймання, зберігання, обліку, знищення чи реалізації вилученої, добровільно зданої, знайденої зброї та боєприпасів до неї, затверджена наказом МВС України від 31.05.1993 № 314 та зареєстрованим Міністерством юстиції України від 12.08.1993 за № 106. <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0106-93> (дата звернення: 03.09.2022).

8. Положення про функціональну підсистему “Єдиний реєстр зброї” єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ, затверджене наказом МВС України від 10.01.2022 № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0090-22> (дата звернення: 02.10.2022).

9. Єдиний реєстр зброї може повноцінно працювати наприкінці жовтня. Ігор Бондаренко (mvs.gov.ua). URL: <https://mvs.gov.ua/uk/news/jedini-rejestr-zbroyi-moze-rovnocinno-pracuvati>. (дата звернення: 02.10.2022).

10. Катеринчук І.П., Меркулова В.О. Протидія злочинності: проблеми практики та науково-методичне забезпечення. URL: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/3-2017> (дата звернення: 22.09.2022).

11. Фріс Павло. Щодо кримінальної відповідальності за незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами (ст. 263 КК України). URL: <https://lexinform.com.ua/yuridychna-praktyka/...> (дата звернення: 22.09.2022).

12. Законодавче врегулювання обігу цивільної вогнепальної зброї в Україні: за крок до історичної події. Богдан Драп'ятій. 7 грудня 2021 року. Голос України. URL: <http://surl.li/chmcz> (дата звернення: 13.09.2022).

13. Проект Закону України “Про право на цивільну вогнепальну зброю” від 25.06.2021 № 5708. Офіційний портал Верховної Ради України URL: w1.c1.rada.gov.ua/ (дата звернення: 05.10.2022)

14. CDC, WISQARS Database, cdc.gov (accessed July 17, 2018).

15. Rebecca M. Cunningham, Maureen A. Walton, and Patrick M. Carter, “The Major Causes of Death in Children and Adolescents in the United States,” *New England Journal of Medicine*, Dec. 20, 2018.

16. Легалізація зброї в Україні: “за” і “проти” ініціативи. URL: <https://24tv.ua/legalizatsiya-zbroyi-v-ukrayini-plyusi-ta-minusi-legalizatsiyi-zbroyi-n1271694><https://24tv.ua/legalizatsiya-zbroyi-v-ukrayini> (дата звернення: 30.09.2022).

17. Голова Нацполіції розповів, де найбільше вилучають незаконної зброї – fixnews.net. URL: <https://fixnews.net/news/268039> (дата звернення: 28.09.2022).

18. Типовой закон о борьбе с незаконным изготовлением и оборотом огнестрельного оружия, его составных частей и компонентов, а также боеприпасов к нему (unodc.org). Организация Объединенных Наций. Вена, 2015. URL: https://www.unodc.org/documents/firearms/organized-crime-protocol/15-01148_r_ebook.pdf (дата звернення: 01.09.2022).

19. Інформація про результати діяльності органів Полтавської обласної прокуратури за 5 місяців 2022 року. URL: https://prokuratura_2.pdf (oblrada-pl.gov.ua) (дата звернення: 01.09.2022).

20. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: наказ МВС України від 07 лип. 2017 р. № 575. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17> (дата звернення: 04.09.2022).

REFERENCES

1. Statychna informatsiia, opublikovana na ofitsynomu saitі Heneralnoi prokuratury Ukrainy. “Static information published on the official website of the General Prosecutor’s Office of Ukraine. URL: <https://old.gp.gov.ua/ua/statinfo.html> (Date of Application: 10.11.2021) [In Ukrainian].

2. Chy mozhlyvi provokatsii Bilorusi ta chy bude lehalizatsiia zbroi, rozpoviv Yevhen Yenin. “Are provocations to Belarus possible and whether weapons will be legalized, Yevhen Yenin said”. Ukraine news. Telegraph (telegraf.com.ua) [In Ukrainian].

3. Nezakonnyi obih zbroi – Natspolitsiia provodyt robotu dlia protydii nezakonnomu obihu. “Illegal circulation of weapons – the National Police conducts work to combat illegal circulation”. News on Gazeta.ua. [In Ukrainian].

4. Protokol proty nezakonnogo vyhotovlennia ta obihu vohnepalnoi zbroi yii skladovykh chastyn i komponentiv, a takozh boieprypasiv do nei, yakyi dopovniuiie Konventsiiu Orhanizatsii Obiednanykh Natsii proty transnatsionalnoi orhanizovanoi zlochynnosti, zatverdzhenyi Rezolyutsiieiu 55/255 Heneralnoi Asamblei vid 31.05.2001. “Protocol against the illegal manufacture and circulation of firearms, their component parts and components, as well as their ammunition, which supplements the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, approved by Resolution 55/255 of the General Assembly dated 31.05.2001”. Legislation of Ukraine / Verkhovna Rada of Ukraine. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_792#Text (Date of Application: 05.10.2022) [In Ukrainian].

5. Pro pryednannia Ukrainy do Protokolu proty nezakonnogo vyhotovlennia ta obihu vohnepalnoi zbroi, yii skladovykh chastyn i komponentiv, a takozh boieprypasiv do nei, yakyi dopovniuiie Konventsiiu Orhanizatsii Obiednanykh Natsii proty transnatsionalnoi orhanizovanoi zlochynnosti. “On the accession of Ukraine to the Protocol against the illegal manufacture and trafficking of firearms, their component parts and components, as well as their ammunition, which supplements the United Nations Convention against Transnational Organized Crime. Law of Ukraine dated April 2, 2013 No 159-VII”. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_792; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/159-18> (Date of Application: 02.10.2022) [In Ukrainian].

6. Instruksiiia pro poriadok vyhotovlennia, prydbannia, zberihannia, obliku, perevezennia ta vykorystannia vohnepalnoi, pnevmatychnoi, kholodnoi i okholoshchenoi zbroi, prystroiv vitchyznianoho vyrobnytstva dlia vidstrilu patroniv, sporiadzhenykh humovymy chy analohichnymy za svoimy vlastyvostiamy metalnymi snariadamy nesmertelnoi dii, ta patroniv do nykh, a takozh boieprypasiv do zbroi, osnovnykh chastyn zbroi ta vybukhovoykh materialiv, zatverdzhena nakazom Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy vid 21.08.1998 № 622. “Instructions on the procedure for the manufacture, acquisition, storage, accounting, transportation and use of firearms, pneumatic, cold and cooled weapons, devices of domestic production for firing cartridges, equipped with rubber or similar in their properties metal projectiles of non-lethal action, and cartridges for them, and also ammunition for weapons, main parts of weapons and explosive materials, approved by order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated 21.08.1998 No 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0637-98> (Date of Application: 02.09.2022) [In Ukrainian].

7. Instruksiiia pro poriadok prymannia, zberihannia, obliku, znyshchennia chy realizatsii vyluchenoj, dobrovilno zdanoi, znaydenoi zbroi ta boieprypasiv do nei, zatverdzhena nakazom MVS Ukrainy vid 31.05.1993 № 314 ta zareiestrovanyim Ministerstvom yustytzii Ukrainy vid 12.08.1993 za № 106. “Instructions on the procedure for receiving, storing, accounting, destroying or selling seized, voluntarily surrendered, found weapons and ammunition for them, approved by order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated 31.05.1993 No 314 and registered by the Ministry of Justice of Ukraine dated 12.08.1993 under No 106”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0106-93> (Date of Application: 03.09.2022) [In Ukrainian].

8. Polozhennia pro funktsionalnu pidsystemu “Yedynyi reiestr zbroi” yedynoi informatsiinoi systemy Ministerstva vnutrishnikh sprav, zatverdzhene nakazom MVS Ukrainy vid 10.01.2022 № 2. “Regulation on the functional subsystem “Unified weapon register” of the unified information system of the Ministry of Internal Affairs, approved by the order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated 10.01.2022 No 2”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0090-22> (Date of Application: 02.10.2022) [In Ukrainian].

9. Yedynyi reiestr zbroi mozhe povnotsinno pratsiuvaty naprykintsi zhovtnia. “The unified weapons registry can be fully operational at the end of October”. Igor Bondarenko (mvs.gov.ua). URL: <https://mvs.gov.ua/uk/news/jedinii-rejestr-zbroji-moze-povnocinno-pracyuvati>. (Date of Application: 02.10.2022) [In Ukrainian].

10. *Katerynychuk I.P., Merkulova V.O.* Protydiiia zlochynnosti: problemy praktyky ta naukovometodychne zabezpechennia. “Combating crime: problems of practice and scientific and methodological support. URL: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/3-2017> (Date of Application: 22.09.2022) [In Ukrainian].

11. *Fris Pavlo.* Shchodo kryminalnoi vidpovidalnosti za nezakonne povodzhennia zi zbroieiu, boiovymy prypasamy abo vybukhovymy rehovynamy. “Regarding criminal liability for illegal handling of weapons, ammunition or explosives (Article 263 of the Criminal Code of Ukraine). URL: <https://lexinform.com.ua/yuridychna-praktyka/...> (Date of Application: 22.09.2022) [In Ukrainian].

12. Zakonodavche vrehulyuvannia obihu tsyvilnoi vohnepalnoi zbroi v Ukraini: za krok do istorychnoi podii. “Legislative regulation of the circulation of civilian firearms in Ukraine: one step

closer to a historic event”. Bohdan Drapiaty. December 7, 2021. Voice of Ukraine. URL: <http://surl.li/chmcz/> (Date of Application: 13.09.2022) [In Ukrainian].

13. Proiekt Zakonu Ukrainy “Pro pravo na tsyvilnu vohnepalnu zbroiu”. “Draft Law of Ukraine “On the Right to Civilian Firearms” dated 25.06.2021 No 5708”. Official portal of the Verkhovna Rada of Ukraine. URL: w1.c1.rada.gov.ua/ (Date of Application: 05.10.2022) [In Ukrainian].

14. CDC, WISQARS Database, cdc.gov (accessed July 17, 2018) [In English].

15. *Rebecca M. Cunningham, Maureen A. Walton, and Patrick M. Carter* (2018). “The Major Causes of Death in Children and Adolescents in the United States,” *New England Journal of Medicine*, Dec. 20. [In English].

16. Lehalizatsiia zbroi v Ukraini: “za” i “proty” initsiatyvy. “Legalization of weapons in Ukraine: “for” and “against” initiatives”. URL: https://24tv.ua/legalizatsiya_zbroyi_v_ukrayini_plyusi_ta_minusi_legalizatsiyi_zbroyi_n1271694https://24tv.ua/legalizatsiya_zbroyi_v_ukrayini (Date of Application: 30.09.2022) [In Ukrainian].

17. Holova Natspolitsii rozpoviv, de naibilshe vyluchaiut nezakonnoi zbroi. “The head of the National Police told where most illegal weapons are seized” - fixnews.net. URL: <https://fixnews.net/news/268039> (Date of Application: 28.09.2022) [In Ukrainian].

18. Tipovoi zakon o borbe s nezakonnym izhotovleniem i oborotom ohniestrielnogo oruzhhiia, ieho sostavnykh chastiei i komponientov, a takzhe boiepripravov k niemu. “Model law on the fight against the illegal manufacture and circulation of firearms, their components and components, as well as ammunition for them (unodc.org)”. United Nations. Vienna, 2015. URL: https://www.unodc.org/documents/firearms/organized-crime-protocol/15-01148_r_ebook.pdf (Date of Application: 01.09.2022) [In Russian].

19. Informatsiia pro rezultaty diialnosti orhaniv Poltavskoi oblasnoi prokuratury za 5 misiatsiv 2022 roku. “Information on the results of the activities of the bodies of the Poltava Regional Prosecutor’s Office for 5 months of 2022. URL: https://prokurakurat_2.pdf (oblrada-pl.gov.ua) (Date of Application: 01.09.2022) [In Ukrainian].

20. Pro zatverdzhennia Instruksii z orhanizatsii vzayemodii orhaniv dosudovoho rozsliduvannya z inshymy orhanamy ta pidrozdilamy Natsionalnoi politsii Uirainy v zapobihanni kryminalnym pravoporushenniam, yikh vyjavlenni ta rozsliduvanni. “On the approval of the Instructions on the organization of the interaction of pre-trial investigation bodies with other bodies and units of the National Police of Ukraine in the prevention of criminal offenses, their detection and investigation: order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated July 7. 2017 No 575”. Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17>. (Date of Application: 04.09.2022) [In Ukrainian].

UDC 343.344:355.01

Verbenskyi Mykhailo,

Doctor of Juridical Sciences, Full Professor, Honored Lawyer of Ukraine,
Director of the State Research Institute MIA Ukraine, Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0001-6870-5427

Svirin Mykola,

Candidate of Juridical Sciences, Senior Research Fellow,
Chief Researcher, State Research Institute MIA Ukraine, Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0002-9443-7566

**PROBLEMATIC ISSUES OF IMPROVING COUNTERACTION
AND PREVENTION OF ILLEGAL CIRCULATION OF FIREARMS
AND AMMUNITION UNDER MARTIAL LAW IN UKRAINE
(ISSUES OF LEGISLATIVE SUPPORT)**

The article was prepared with the purpose of developing proposals regarding ways of improving counteraction and prevention of illegal circulation of firearms

© Verbenskyi Mykhailo, Svirin Mykola, 2022

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2022.3\(57\).8](https://doi.org/10.36486/np.2022.3(57).8)

Issue 3(57) 2022

<http://naukaipravoohorona.com/>

under martial law in Ukraine. For the implementation of the goal the following analysis was carried out: the most important international legal documents and experience of foreign countries on legislative support in this sphere; the state of the National Police activity on counteraction and prevention of crimes in the sphere of arms circulation; the main reasons for the spread of illegal arms circulation in Ukraine and factors that affect the disclosure of such crimes; the position of experts on ways to improve legislation in the area under study.

We have stated, that the illegal circulation of firearms under martial law in Ukraine is gaining momentum. At the same time, the law enforcement system in Ukraine is experiencing significant difficulties with the detection of crimes in this area, which is associated in particular with: imperfect legislative regulation of such circulation, as well as criminal-law counteraction to the crimes of this category; miscalculations in the organization of timely detection and seizure of weapons from illegal circulation, etc.

International experience and the experience of foreign countries demonstrate that effective combating and prevention of illicit trafficking in firearms today is carried out with appropriate legislative support in this area and cooperation with international organizations. In most countries of the world, circulation of firearms is regulated by special laws, which also regulate the circulation of civilian firearms. However, Ukraine today remains one of the few countries in the world, where the circulation of weapons is defined at the level of regulations.

Argued, first of all, that the law on the circulation of firearms should ensure the implementation of systemic control over the production, import and circulation of weapons. In turn, at the present stage in Ukraine in a state of war it is premature to legalize short-barrelled firearms for citizens, which may lead to deterioration of the criminal situation. The author's versions of the definition of the concepts: firearms, weapons circulation, prevention of illegal circulation of firearms, as well as amendments and additions to the Criminal Code of Ukraine are proposed. The ways of improving the prevention of the studied crimes are defined.

According to the results of the study, we conclude, that combating and prevention of illegal circulation of firearms constitutes one of the main tasks of the system of state bodies responsible for internal security in the state. The principles of state policy in the sphere of circulation of firearms in Ukraine should be defined by the law on the circulation of firearms, developed taking into account the provisions of international legal instruments.

Keywords: combating and preventing crimes, illegal trafficking of firearms, legal support, international experience.

Отримано 11.10.2022